

Slovenski Gospodar.

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gl. 50 kr., za pol leta 1 gl. 30 kr., za četrt leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnstvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Sklepi brnskega katol. shoda o kmetijskem vprašanju.

1. Prvi katoliški shod češkega naroda v Brnu zmatra in izjavlja, da je glavni dobiček države, cerkve in družbe v našem narodu, da se ohrani samostojni kmetijski stan, ker je najštevilnejši stan in poleg tega najdražja zaščita posebnosti in najboljša straža in opora narodnosti naši. Pri sedanjih za kmetijstvo zares neznosnih razmerah priznava in izjavlja shod, da je neobhodno potrebno, urejevati kmetijski stan v samoupravnih zadrugah zlasti z osnovo posojilnic po Raiffeisenovem sestavu, da se najboljše zavaruje obstanek tega stanu. Zaradi tega pozdravlja tudi shod predlogo Njega ekselence grofa Julija Falkenhayna z dne 10. oktobra 1893 kot najboljši uvod postavodajnega dela, katero ima namen, ohraniti samostojni kmetijski stan.

2. Glede na najne potrebe kmetijskega stanu v naši domovini zmatra katoliški shod za prvo nalogo zadrug, da se kmetijska posestva osvobodé škodljivega bremena dolgov, da se s pomočjo zadrug spremené v dohodninska posestva in da se v bodoče obremenjenje z dolgovi kmetijskih posestev dovoli le do neke gotove mere; da bodo zadrug sploh opravičene voditi hipotekarni kredit kmetijstva, in da zalaganje vojne, kolikor se gre za poljske pridelke, oskrbujejo naravnost kmetje po zadrugah.

3. Da se ohrani samostojnost in neodvisnost kmetijskega stanu, zdi se nam potrebno potegovati se za nastopne stvari: a) da se pri popravku kmetijskega dednega prava, ki se je v naši državi bila začela 1889. leta, ali se žal ni bila dovršila, zmatra ohranjenje kmetijskega stanu za glavni smoter; b) da se strogo kaznuje lihvarstvo s kmetijskimi pridelki, živino, poljskimi pridelki itd.; c) da se zakonito preprečijo kupčije na obroke s poljskimi pridelki na borzi, v kolikor kupčiji ne sledi izročitev blaga; d) da se zakon o odpisu davka gledé škod po vremenskih nezgodah ugodneje uredi, nego je sedaj; e) da se vpelje prisilno zavarovanje proti toči, ognju in škodi pri govedih in konjih; f) da bi z ozirom na žrtve, ki jih donáša kmetijski stan državi, deželi in upravi sploh, pogosteje in obilneje kakor dosedaj dežela in država pospeševali blaginjo kmetijskega stanu in napredek kmetijstva z deželnimi in državnimi dotacijami (darovi), s hitrejšo izvršitvijo potrebnih podjetij kakor vredenja rek, vpeljave zmernejših tarifov za prevažanje kmetijskih pridelkov po železnicah itd.; g) da bi se ob času propada pravice, ker je sodnje postopanje tako drago in v dejanju véasih budi in pospešuje med narodom veselje do pravednosti, vpeljalo ustno postopanje za civilne pravde in rabsodišča; h) da bi se sedanji domovinski zakon z dne 3. decembra 1863 drž. zak. št. 103, po katerem imajo kmetijske občine veliko večja

bremena nego mestne in obrtni kraji, tako premenil, da bi vsakdo dobil domovinsko pravico, ki že dalje časa biva v kakem kraju. i) Da bi se odpravile svobodne ženitve in bi se dala občinam pravica, dovoljevati ženitve z ozirom na starost in vedenje dotičnika; j) da se gledé na to, da je kmetijski stan na Moravskem preobložen, zlasti gledé na to, da se je pred petnajstimi leti odmeril zemeljski davek na napačnih podlagah, in gledé na to, da posamični okraji in občine niso enakomerno obložene, pri pregledanju zemljiškega katastra po zakonu z dne 24. maja 1869 na novo cenijo zemljišča, tako da se kontingent državnega davka poniža, postavke določijo po dejanskim sedanjim razmeram, ko se je žito ucenilo in povečali stroški za obdelovanje, in da se tarifi okoliši ne določijo po sodnjih in političnih okrajih, temveč po tem, kakšna je zemlja in kakšne so klimatične (podnebne) razmere.

Sodne razmere na Slovenskem.

(Govoril v državnem zboru dr. Lavoslav Gregorec dne 23. maja.)
(Konec.)

Mož se je 25 let branil. Iz začetka je delal z advokati in plačal jednemu 145 gl., drugemu 159 gl. in tretjemu 109 gl. Pomagal mu ni nobeden. Še najboljši je bil g. dr. Kokoschinegg: ta mu je varuški račun res dobro sestavil, ali tega ni bilo moči adjustirati, ker so bile priloge pri okrajnem sodišču marenberškem izginile. Ta mož se je v petindvajsetletnem boju za svojo pravico silno trudil. Zapravljevec ni. Ko mu že ni hotel nihče več pomoči in ko ni več mogel plačati advokatu, šel je na Dunaj, v Gradec, v Celje. Trikrat je bil pri cesarju, štirikrat pri pravosodnem ministerstvu, triindvajsetkrat pri višjem deželnem sodišču v Gradcu.

Gospodu pravosodnemu ministru bodi izrečena topla zahvala, da je, ustrezaje moji prošnji, zaukazal preiskati ta nečuvenci slučaj. Žal, da je prišla preiskava prepozno. Erjavcu ni več pomagati, kajti dokumenti so se večinoma pogubili in mnogih tistih, ki so ga oškodili, je že pomrlo. Mož se bliža grobu kot berač s trpko zavestjo, da je iskal pravice povsod, začeni pri cesarju na Dunaju pa do okrajnega sodišča v Marenbergu in da je ni nikjer dobil.

Končno naj še pojasnim, kako se ravna s slovenskimi sodnimi uradniki, če se ne dajo zlorabljeni za gotova renegatska dela. Izmed mnogih slučajev naj navedem samo jeden.

Gosp. dr. Brumen je bil pristav pri okrajnem sodišču v Slovenski Bistrici. Ondotna nemškoliberalna klika ga ni mogla v svoj tabor zvabiti. Zato ga je začela sumničiti, da kot Slovenec pristransko opravlja

svoje dolžnosti kot sodnik. Začela se je proti njemu disciplinarna preiskava, katero je vodil notoričen sovražnik Slovencev. Ta je hitro našel »dve klasični priči« — tako je sam rekel — za pristranost dra. Brumna. Proti temu pričama je dr. Brumen protestoval, ker je proti njima vodil preiskavo radi goljufije, krivega pričanja pred sodiščem in napeljevanja h krivemu pričanju. Protest se ni uvaževal, priči sta se kot taki vsprejeli, dr. Brumen se je obsodil in ko so se vsa pravna sredstva izrabila, je imel biti kaznovan. Zapustil je državno službo, v kateri je bil osem let, in se posvetil advokaturi. V tem sta bili obe »klasični priči« od porotnega sodišča v Celju zaradi hudodelstva goljufije, krivega pričanja in napeljevanja h krivemu pričanju obsojeni na več mesecev v ječo.

Sedaj je dr. Brumen prosil, naj se disciplinarno postopanje ponovi. C. kr. generalna prokuratura je zmatrala prošnjo za utemeljeno in jo je predložila disciplinarnemu senatu v Gradcu. Ta je prošnjo kratko malo odklonil. Dr. Brumen je na to prosil pri pravosodnem ministerstvu, naj se mu dovoli, da pregleda pravdne spise »klasičnih prič«. Prošnja se je odstopila okrožnemu sodišču v Celju v uradno rešitev in to je prošnjo odbilo. Tako so bila zopet vsa pravna sredstva izrabljena. Dru. Brumnu se je odreklo pravno varstvo in sicer na podlagi nedopustnega pričanja sumnih hudodelnikov, ki so bili v preiskavi in tudi obsojeni. Tako se ravna s slovenskimi sodnimi uradniki in ni čuda, če se slovenski pravniki nečejo posvetiti justični službi in če je vsled tega nastalo čutno pomanjkanje slovenske zmožnih justičnih uradnikov.

V jako zanimljivi knjigi Rudolfa Iheringa čitamo sledeče lepe in resnične besede: »Nobena krivica, katero ima človek prebiti, pa bodi še tako velika, ni tolika, kakor krivica, katero stori od Boga postavljena gosposka s tem, da sama krši pravico. To je pravi smrtni greh, to je izdajstvo pravice.« Naj bi se v naši domovini nikjer ne zgodilo, zlasti pa ne napram nobenemu narodu. S tem končam.

Cerkvene zadeve.

Ptujski prošt †.

Zopet nam je nemila smrt ugrabila zvestega slovenskega sina. Umrl je namreč dne 12. avgusta za kapjo na možganih preč. gosp. inf. prošt in dekan ptujski, Matija Modrinjak. Pokojnik se je rodil dne 22. januarja 1824 v Središču iz znane Modrinjakove rodbine. Gimnazijo je dovršil v Varaždinu, bogoslovje pa v Gradcu, kjer je bil l. 1847. v mašnika posvečen. Potem je bil kaplan v Marenbergu blizu 9 let (1848—1857), od koder je prišel za kaplana v predmetno župnijo D. M. v Mariboru. L. 1859. pride za kaplana k stolni cerkvi in še istega leta postane dvorni kaplan Slomšekov, po njegovi smrti pa Stepišnikov. Leta 1866. dobi dekanijo jarensko, odkoder pride že leta 1868. kot kanonik v Maribor, kjer je tudi kot profesor pastirstva in katehetike deloval celih 10 let. Dne 18. avgusta 1878 imenoval ga je presvetli cesar dekanom in proštom ptujskim. Tukaj je jako veliko stokal za čast božjo in vzveličanje duš. Leta 1883. odlikoval ga je cesar z redom železne krone III. vrste ter mu s tem podelil pravico do viteškega stanu. Pogreb je bil dne 14. t. m. ob 3. popoldne. Vodil ga je milostivi gospod stolni prošt in protonotar Ig. Orožen in pogrebni govor pa je govoril preč. g. J. Bohine, stolni župnik. Čč. gg. duhovnikov je prišlo 74. Blagi pokojnik naj v miru počiva!

Božja pot na Sv. Višarje.

Kakor že nekaj let sem, je tudi letos potovalni odbor v Ljubljani priredil posebni romarski vlak na Sv. Višarje. Nenavadno veliko romarjev se je vdeleževalo letošnjega božjega pota 28. julija. Mislim, da so vsi romarji se podali na pot z najboljšim namenom in z veselimi srcem; žalibog, da so se povrnili domu silno nezadovoljni. Da se ne bi enake neprilicnosti ponavljale prihodnja leta, se usojam, tako imenovani »potovalni odbor« na vsaj nekatere napake opozoriti, ki so se letos godile ob tem romanju.

»Potovalni odbor« je moral vedeti, koliko ljudi mora na Višarjah pošteno prenočevati. Zakaj se je toraj po vseh slovenskih straneh razpečevalo toliko voznjih listov, da na tisoče romarjev niti v hišah, niti v Višarski cerkvi prenočišča ni moglo dobiti? Ali ne bi drugo leto bolje kazalo, da se enkrat priredi romarski vlak za Stajarce, drugokrat za Dolenjce, tretjokrat za Ljubljanske okoličane itd. Ljudje se naj razdelijo na več potov, pa bo v mnogem obziru najboljšo ustrezno vsem.

Če se stvar tako uravna, bodo se romarji zamogli res voziti v tretjem razredu, kakor je to stalo na voznjih listkih, ne pa v živinskih (ljudje so sploh rekli: v svinjskih) vozovih. Mislim, da je napačno, dolžiti državno železnično vodstvo v Beljaku, da so se ljudje po južni železnici morali voziti v svinjskih vozovih. Tega pač železnično vodstvo ni zakrivilo, da je potovalni odbor več listkov razdal, nego ima železnično vodstvo vozov na razpolago. To je moral odbor že poprej z železnico dognati, za koliko sto ali tisoč ljudi bo železnica mogla oskrbeti vozov. Če odbor zbobna skupaj več ljudstva, kakor ima železnica vozov za ljudi, mora železnica dati slednjič tovarne vozove za prevažanje ljudi.

Potrebno bi bilo, da bi zastopnik potovalnega odbora ali pa, ker potovalni odbor sestoji brez dvoma iz več odbornikov — morda iz pet ali sedem odbornikov —, da bi kateri gospod odbornik sam bil navzoč precej pri odhodu vlaka n. pr. v Celju, ali v Brežicah, v Novem mestu, in popotnike opozoril, da morajo potni list pokazati pred odhodom pri železnični blagajnici. Nekaterim romarjem se to ni posebej naročilo pri prodaji voznjih listkov, pa so imeli vsled tega grozne sitnosti med vožnjo.

Na voznjih listih je stalo, da se smejo romarji iz Ljubljane vračati z južno železnico poljubno v 14 dneh, da smejo med vožnjo dvakrat izstopiti. Kondukterji na železnici pa niso o tem hoteli nič vedeti ter so v enomer trobili romarjem na ušesa, da morajo iz Ljubljane z odločenim vlakom takoj, ko pridejo iz Trebiža v Ljubljano, odpeljati se domu. Tu je bilo nepotrebnega vpitja in krega, da je joj!

Ko bi bil navzoč kateri odbornik, bi se kaj takega ne bilo godilo.

Tako imenovani »potovalni odbor« je moral vedeti, da vsak romar želi na božji poti opraviti sv. spoved. Toda kdo bo zahteval od šest duhovnikov, ki so nastavljeni na Sv. Višarjah, naj spovejo čez eno noč in v enem jutru več tisoč ljudi. Tu je dolžnost potovalnega odbora, skrbeti za primerno število spovednikov.

Jako poštini in krščanski farani so pri nas obžalovali, da so se podali na letošnjo božjo pot na Sv. Višarje. »Še enega pobožnega očenaša nisem mogel zmoliti« — je marsikdo zaklical. Vsled tega se slišijo tudi vedno bolj pogostni glasovi, da nikdar več ne grejo naši ljudje s takšnim romarskim vlakom na božjo pot. Še druge neprilike so se godile, n. pr. da je vlak imel vsled toliko popotnikov več ur zamude v Trebižu in so vsled tega prepozno došli na goro itd.

Te vrstice sem zapisal ne radi tega, da bi hujskal proti »potovalnemu odboru« v Ljubljani, temveč iz tega namena, da se romarski vlaki prirejajo na takšen način, da bo romarska pot za ljudstvo res božja, ne pa —

—č—

Gospodarske stvari.

Sadimo nove vinograde!

Ker nam dandanašnji trtna uš prizadeva veliko škodo, zato nam je gledati, da pretiramo, kolikor mogoče, tega škodljivega mrčesa. Veliko sredstev se je že poskusilo zoper trtno uš, pa vse so bila deloma neizvršljiva, deloma predraga in večina njih je bila za nič. Kot najbolje sredstvo pokazale so se dosedaj ameriške trte. Slednjih je pa veliko sort, in naši vinogradarji se ravno pri izbiranju sort včasih motijo.

Vse ameriške trte delé se v dva glavna dela: 1. trte, ki rodijo grozdje in dajejo vino in 2. v trte, ki imajo sicer čisto majhne grozilke in ne dajejo vina.

Naš vinogradnik si pa žalibog navadno misli: rajši bom sadil tako trto, ki mi je ne bo treba cepiti, tako, ki rodi sama ob sebi. To pa ni pravo, kajti te trte, ki dajejo vino, pokazale so se večina kot nezoperstojne proti trtni uši; le edina yorkmadeira se je izkazala med temi do sedaj še najboljša. Nadalje dajejo take sorte vino, ki ima neki poseben duh »foks« imenovan; kateri naredi vino cenejše in težje se ga proda.

Idimo nazaj in oglejmo si trte, katere treba cepiti. Tudi pri teh imamo različne sorte. Do sedaj priporočalo se je najbolj, saditi ripario. Riparie je pa spet več sort, kakor: riparia souvage, riparia portalis, riparia glabra, riparia dr. Richterjeva, riparia gloire du Montpelier. Med vsemi riparijami ni dosti razločka, in se prvi dve najbolj priporočata.

Riparija souvage ima drobne mladike, in naredi veliko dolgih drobnih zalistnikov. Ker so drobne mladike, so gotovo tudi drobni ključi, in težko je dobiti primernih cepičev za zimsko požlahtnitev. Pri zeleni požlahtnitvi je ravno isto, kajti podlage so drobne, cepiči so pa navadno debelejši. Posebno kolenca se ne strinjajo. Druga ima debelejšje pognanke, pozneje debelejšje mladike in je zategadelj boljše. Obe ripariji uspevata v težki ilovici prav dobro. Nadalje imamo še solonis in različne vrste rupestris, teh pa v novejšem času ne priporočajo posebno.

Toraj slovenski vinogradarji, ne dajte se oslepiniti od mazača, ki vam bo znabiti priporočal in hvalil trte n. pr. elvira, yaquez, otello itd., kajti on gleda le za svoj dobiček, tebe pa bo osleparil, da bo groza. Take trte so večinoma za nič. Naročujte si trte iz državnih trtnic, iz kmetijskih šol in od poštenih zanesljivih mož, kateri so v tem sploh že znani.

Če se bote lotili pridno dela, dosegli bote lepe vspehe. Pred vsem pa ne smete zabiti, da rabi ameriška kanka za bujno rast veliko živeža, in tega jim dodajte v podobni gnoja, komposta in umetnih gnojil. O priliki kaj več. Vinogradnik.

Kako se napravi dober sadjevec (tolkla?)

(Dalje.)

Najboljši stroji za zdrozganje sadja so taki, ki sadje zrežejo in med kamenitimi valci zdrozgajo. Iz enakomerno tanko zdrozganega sadja se z dobro stiskalnico lahko popolnoma izstisne, zato se stroj hitro izplača. Takih strojev stane eden okoli 80 gld., je okoli 350 kg težek, zato ga je težko prenašati.

Za manjše posestnike so priporočni Št. Jurski ob južni železnici, kakor tudi z železnimi zobastimi valci. Take stroje izdelujejo večidel vse tovarne, in prednost imajo taki, katerih valci so pomazani z neko železno povlakom, da železo ne rjavi in železo mostu ne škoduje. Taki stroji z mahalnim kolesom zdrozgajo tudi dobro; eden stane okoli 25 gld. in je 150 kg težek. Iz skušnje je dokazano, da je jako dobro, ako se zdrozgano sadje eno noč ali čez dan v krnici ali v kadih pusti in z drogom večkrat premeša, da drozga ves sok izpusti ter se sladkor in druge snovi z zrakom spojijo in razkrojijo.

Za stiskanje je potrebna dobra stiskalnica in naše navadne s primerno dosti dolgim drevom in prostorno krnico so priročne, in če koš ni prevelik ter se že enkrat stisnjena drozga zopet premelje in stisne. Stiskalnice z železnimi vijaki, katere tovarne izdelujejo, tudi dobro stisnejo, pa drage so, imajo sicer to prednost, da mali prostor potrebujejo, pa ker nima večje krnice, kakor je prostor, ki je za koš potreben, je delo pri napolnjevanju in razdiranju precej sitno.

Taka stiskalnica bi bila priročna, ko bi se tako-le napravila: Najpoprej se napravi 2—4 metre krnica in iz tovarne naroči vijak, kateri se v krnico pritrdi na eni strani, na drugi je pa prostor za stroj za zdrozganje sadja. Koš se k vijaku lahko doma napravi; v krnici se nič ne raztrosi in za podlaganje se nobena druga posoda ne potrebuje.

Vijak s stiskalnikom stane okoli:

50 mm močen,	1050 mm dolg,	70 kg težek,	30 gld.
63 » »	1410 » »	135 » »	40 »
70 » »	2620 » »	210 » »	60 »

(Dalje prih.)

Kako se uši pri živini uničijo?

V nekaterih hlevih in na semnjih vidimo pogosto suho klavno živino z dolgo dlako, in teh kratkovidni gospodarji dostikrat ne vedo, da je živina ušiva. Ušiva živina je mršava, vedno se drgne (čoha) in sama si pomagati ne more. Zoper uši rabijo veliko sredstev. Nekatera so pa zelo škodljiva, postavim, kakor petrolej, maža iz živega srebra, kuhan tobak itd.

Če zapazimo uši, napravimo tako-le: Dlaka po vratu se poreže in z vodo, v kateri smo saje razmočili, dobro izpere. Tudi s sadnim jesihom ali lanenim oljem ušive dele dobro zribati, je koristno. F. P—k.

Sejmovi. Dne 17. avgusta v Kapelah, pri Mariji Devici v Brezju in v Jarenini. Dne 20. avgusta v Kalobju, pri M. Trošti pri Zitalah, pri Sv. Križu na Murskem polju, v Čmureku, v Središču, v Rogatecu, v Laškem trgu, v Slov. Bistrici in v Velenju.

Dopisi.

S Prihove. (Bralno društvo »Mir«.) Kar je »Slov. Gosp.« že davno omenil, da namreč na Prihovi namenimo osnovati bralno društvo, to se je zgodilo dne 29. julija t. l., ko smo osnovali bralno društvo »Mir«. Kmetje se ga prav veselijo, ker spoznavajo, da se bodo v tem društvu marsikaj naučili, ter sami med seboj pravijo, da bode zdaj Prihova nekaj več, kakor je bila do zdaj. In res, v tem društvu bomo se učili najprej gospodarstva sploh. Ker pa h gospodarstvu spada tudi politika, bomo v njem imeli tudi politične govore, kedar bo potrebno. Tudi bodo v njem sploh podučljivi govori. A krščanski duh ga naj oživlja in vodi in tudi živega ohranjuje. Zato bomo ravnali po geslu: »Vse za vero

dom in cesarja». To društvo smo po naključju osnovali brez oznanila v novinah, ker se je oznanilo zgubilo, ali pa je menda prišlo prepozno; vendar pa se je kljubu temu obneslo sijajno, ker je že prvi dan pristopilo 34 udov. Ljubi Bog nam dajaj še daljnih vspehov. Čudim se narodnemu duhu tega ljudstva; nikdo nič ne agituje, a narodni duh prešinja ljudstvo tako, da je dne 29. julija rekel nekdo pri nas, in isti ni iz naše župnije: »Tudi jaz bom ostal trden Slovenec, ker me je rodila mati Slovenka, če ravno je moj oče velik nemškutar«. Za predsednika smo zvolili g. Ivana Goričana, o katerem lahko vsaki sodi, kakega duha je. V njegovi sobi vidiš poleg nabožnih podob prevzvišenega našega knezoškofa in škofa Strossmayrja, a zunaj na hiši ima na marmornati plošči z zlatimi črkami napisano: »Domovina mili kraj«.

Iz Ščavnice. (Winklerju v slovo.) Z zadovoljstvom sem čital v «Slov. Gosp.» dopis iz Gornje Radgone, v katerem se je poročalo, da je Winkler v našem okraju kot cenilni mož za vselej odstavljen. Tisti kmeti, kateri so s svojo pritožbo na višjo sodnijo v Gracuu ta vspeh dosegli, so s tem okraju storili pravo dobroto in vsak prijatelj kmeta jim mora biti za to hvaležen. Kajti s tem so nas odrešili velikih stroškov. Koliko nam je Winkler s svojimi dragimi komisijami že požrl! Tu v Ščavnici sem ga gotovo vsaki teden videl, kako ošabno jo je mahal proti temu ali onemu hramu. Obnašal se je proti nam kmetom tako, kakor da bi mi bili njegovi podaniki in hlapci. Slišal sem ga na lastna ušesa, kako se je hvalil, da mu komisije ne-sejo vsaki dan najmanj 5 gld. Vsled sodnikove podpore mu je greben že tako zrastel, da se je večkrat izustil, da bode on vse žive dni ostal cenilec. No, vse je minljivo na svetu, tudi Winkler in njegov podpornik, naš sodnik. Kar se slednjega tiče, pa zdaj že vemo, da on ni in nikoli ni bil naš prijatelj. On je vendar za to tu, da bi nam delil pravico. A kaj nam je delil? Tujca Winklerja nam je pošiljal v hrame, da nas je izsesaval, kakor kaka pijavka. Pač res, vrana vrani očij ne izkljuje, in tudi Nemec Nemcu ne. Zatorej pa moramo mi kmeti in Slovenci proti našim neprijateljem skupaj držati in se odločno braniti zoper nam sovražno nemščurstvo. Tujec, Nemec naj ostane pri svojih ljudeh, mi Slovenci ne potrebujemo tujcev. Svoji k svojim!

Star Ščavničar.

Iz Slov. goric. (Pred svojim pragom.) Dopisnik »s pota«, pravijo, ima dobre oči in tudi vemo za njegovo pošteno ime, ker je slovenski pisatelj in se strinjamo z njegovimi nazori; a svetujemo mu, da naj poprej pomete pred lastnim pragom gledé napisov. Sicer je prav, ako šibamo take odpadnike, ki namesto slovenskih napisov imajo nemško brozgo in s tem zatajijo svojo drago mater. Poglejmo, ravno blizo dopisnika »s pota« smo bili na »žegnovanji« pri Sv. Ani, kjer se nam je silno dopadlo, pa smo opazili na neki gostilni sliki zgornjo-štirskega kmeta z napisom: »M. P. Gollob, Gasthaus zum lustigen Steirer«. No, vidiš, prijatelj, da napis je krasen; ravno se nam je zdelo, kakor bi se v resnici nahajali kje v planinah na Zgornjem Štirimem, kamor bi lep slovenski Golob vzletel in si postavil za »krofaste« Nemec »Gasthaus«. Sicer pa upamo, da bode slovenski Golob ostal, kar v resnici je, namreč Slovenec, ter odstranil oni napis in nadomestil s slovensko-nemškim. Lahko bi si tudi pridjal drugo ime n. p. »Gostilna k veselemu Slovencu«; ker tamkaj, kakor smo slišali, se večkrat veselijo Slovenci, ne pa Nemci. Sicer je oni napis takó ukoren, da ne sodi v pošteno slovensko župnijo Sv. Ane, nego na Zgornje Štirske.

Iz Slov. goric. (Že zopet) morem bralcem poročati o dejanju odpadnika pri Mariji Snežni. S kruto

silo napada ondotno duhovščino, posebno gospoda kaplana, katerega župljani visoko čislajo, ker so na vse strani vestni gospod. Huduje se o šolskih rečeh ter mu ni po volji, da gospod katehet se mešajo v njegove reči n. pr. učijo otroke brati itd. itd. Ali brati so gospod kateket prisiljeni učiti otroke, ki še komaj v III. razredu poznajo črke, o zlogih pa še niti pojma nimajo. Ni-li res, gospod dopisnik? Katekizem pa mora vsak znati brati, preden se ga lahko uči! Šolski nadzornik je bojda vse v lepem reda našel v ondotni šoli. Dobro, ako je to res, so si v prvi vrsti gospod kateket zaslužili to pohvalo, ker so takó dobro otroke brati naučili, saj gospodu nadučitelju itak malo časa preostaja vsled — germanizovanja! — Končno še meče psovke tudi na slovensko Mater božjo pri Mariji Snežni in očita č. g. župniku in kateketu, da hočeta bojda vse posloveniti. Kakó je to mogoče, ko so ondot sami Slovenci! On bi rad imel same Nemce, ker bojda ljubi Bog tudi nemški razume in ima več Nemcev v svojem kraljestvu! Vender mi mu rečemo, da Bog razume nemški, a nemščine tirja le od — Nemcev. Sicer pa naj pomisli možic na veliki slovanski svet in bodo se mu oči odprle, da je Nemcev v primeri Slovanov veliko manj. — Dopisnik pravi nadalje, da se je od Sv. Jakoba vsilil jeden odbornik v fanatiški odbor posojilnice pri Mariji Snežni. Kako si on to baš misli? Ali ni c. kr. vlada posojilnice dovolila? Ali ni osnovana na podlagi postav? V tem je pač gospodič pokazal svojo umetnost, menda ne vé, kaj pomeni izraz «fanatizem». Fanatizem je, s kruto silo kaj hoteti n. pr. s turško, toraj je celo zveza posojilnic — kruta sila — fanatizem; tudi vlada bi takorekoč podpirala fanatizem — kruto silo, ker dovoljuje posojilnice! Naj rajši ostane dopisnik pri svoji deci, dopisovanje pa pusti drugim! Dopisnik se je hotel pokazati umetnika in osmešiti tukajšnje rodoljube in posojilnico, a je pokazal svojo največjo nevednost in se osmešil sam pred svetom. Novi posojilnici pri Mariji Snežni in ondotnim rodoljubom kličem: na mnoga leta — živio! Dopisniku pa — na svidanje! —k—

Iz Ptuj. (Slavnost.) Na Porcijunkulovo, kakor že tudi v predvečer tega dne, videl je Ptuj mnogo pobožnih Slovencev. Minoritska cerkev bila je prenapolnjena ljudij, ki so prišli od vseh strani, da si očistijo dušo, prejmo sv. obhajilo ter Porcijunkolove odpustke. Bilo jih je letos tudi več pričakovati, ker se lani radi prenavljanja cerkve ta lepa slavnost ni mogla vršiti. Letošnjo slavnost poveličevala je lepota prenovljene cerkve, kakor tudi krasno cerkveno petje, kar še človeka tembolj k pobožnosti nagiblje. To še je dandanes več ali manj edina tolažba Slovencev, ako se v vseh stiskah pridno zatekajo k Bogu. Vlada nas prezira, naši sosedje in odpadniki nas sovražijo, naj si bodemo še tako pridni; kot take pa nas ljubi Bog, ki nas ne bode zapustil, dokler se bodemo zaupno k njemu zatekali ter njega pomoči prosili proti notranjim in zunanjim sovražnikom. Pomagaj si sam, in Bog ti bode pomagal!

Iz Krčevine pri Ptuj. Da se je pri zadnjem ljudskem štetju leta 1890. jako krivično postopalo proti Slovencem, pozna se tudi v naši občini. Vseh ljudij je bilo takrat pri nas 976, od teh 760 Slovencev in 209 Nemcev. Razdelé pa se tako-le: Krčevina ima 250 Slovencev in 67 Nemcev, Oresje 114 Slovencev in 17 Nemcev, Rabelčja ves 147 Slovencev in 15 Nemcev, Stuki 131 Slovencev in 44 Nemcev, Vičava 118 Slovencev in 66 Nemcev. Kako pridejo Krčevina, Štuki in Vičava do tako velikega števila Nemcev?! Sedaj pa pogledjte Krčevinarji krog sebe, kateri so ti Nemci in kje jih je toliko število. Jaz sem kar strmél, ko sem čital te številke. To še je menda zasluga vpokojenega župana Stalzerja in njegovih nemškutarских pomagačev.

Kdo bi še naj dalje trobil pri takih razmerah v rog ljudij, ki nas hočejo s silo prenarediti v Nemce, ki nam hočejo celo našo lastno zemljo vzeti ter na njej Nemce naseliti, kakor to delajo »Südmarkovci?« — Še nekaj. Trgovec Kollenz v Ptujju oštel je nekoč Slovenca gosp. K., zakaj je pristopil k slovenskemu bojnemu društvu, ne pa k nemškemu veteranskemu. Ta pa mu je odvrnil: »To vas čisto nič ne briga; kot Slovenec že vem, kaj mi je storiti. Grdo pa je zelo, da vi, ki živite od Slovencev, teh kar živih ne morete videti«. Živela slovenska zavednost! Tak vam je torej g. Kollenz. Kedar mu Slovenci denar nesó, kako tedaj sladko slovenski govori, a pri občinskih sejah slovenski niti noče razumeti. Tako pa bi naj župan par možicljem na ljubo vse nemški uradoval. Slovenski odborniki, povejte g. Kollenzu, kar mu gre, bodite možje in ne pustite materinega jezika porivati v stran, ki bi slovenski občini vendar moral biti uradni jezik!

Iz Gornje Radgone. (Bralno društvo.) V zadnji številki objavili smo veselo vest, da je visoko c. kr. namestništvo potrdilo pravila za »Kmetijsko bralno društvo v Gornji Radgoni«. Z ustanovitvijo tega društva storili smo važen korak za narodno življenje v našem okraju. S politiko se društvo ne bode pečalo; pač pa mu je namen vzbujati in utrjevati ljubezen do naše mile materinščine. V to svrhu služili bodo časopisi in knjige podučne in zabavne vsebine. Dandanes mora pač vsak, kdor hoče kaj veljati in kdor hoče napredovati, čitati, in sicer mnogo čitati. To velja za vsaki stan. Kajti dandanes vrši se vse življenje in ves napredek tako hitro, da vsakdo zaostane, ki pazljivo ne sledi temu napredu. To pa je le mogoče, ako se človek pridno podučuje iz časnikov in knjig. Posebno pa je to nam Slovincem potrebno. Našemu jeziku se v šolah ne privoščí tista gojitev, kakor drugim jezikom. Zatorej si moramo sami pomagati in gojiti svoj jezik s tisto ljubeznijo, s katero nas ga je naša mila mati učila. A naše kmetijsko bralno društvo ne bode samo pospeševalo občne izobrazbe in vzbujalo ljubezni do našega materinega jezika; ne, to društvo bode tudi skrbelo za gospodarsko omiko in blaginjo svojih udov! Naše društvo je kmetijsko društvo. Pri zborovanjih razpravljale se bodo tudi gospodarske zadeve, da se bode kmet podučil o vseh stvaréh, ki se tičejo kmetijstva. Tudi v kmetijstvu ne ostane vse pri starem, nego se dan za dnevom opazuje napredek. Naše društvo bode dajalo torej Vam kmetom priliko, da bode te spoznavali, kako se drugod kmetijstvo razvija in kako se najboljše živina redi, polje obdeluje, trta sadi itd. Na tak način bode naše društvo za Vas kmete res postalo prava dobrota. Da postanete te dobrote deležni, pristopite vsi, kateri ljubite svoj materin jezik in katerim je za napredek kmetijstva mar, našemu društvu kot udje. Dne 2. septembra t. l. vršil se bode v gostilni gospoda Skerleca v Gornje Radgoni prvi občni zbor. Tam se Vam bode na drobno in natančno razložil namen našega društva; izvedeli bode te, kako potrebna so taka društva in kako vspešno in do brotno delujejo. Pridite torej vsi, ki hočete pristopiti k društvu, v mnogem številu dne 2. septembra k občnemu zboru. Po zborovanju vršila se bode prosta veselica na vrtu g. Skerleca. Da bode ta veselica res vesela in prijetna, prosimo vse gg. pevce našega okraja mnogobrojne udeležbe.

Iz Šaleške doline. (Žalosten prizor.) Ko je dne 7. avgusta t. l. ob 1 $\frac{1}{2}$ 10. uri dopoldne dospel železniški vlak na postajo Šoštanj, izstopili so preč. gospod dekan braslovški in za njimi veliko število ljudstva. Na prvi pogled bi se bil človek vprašal, kaj da to pomeni? Napotili so se namreč veleč. g. dekan naravnost proti farni cerkvi sv. Mihaela v Šoštanju in ljudje vsi kakor

v procesiji za njimi. Od kod in kam ta množica s svojim duhovnim očetom? Mislim, da dragi čitatelj ugame. Bila je to plakajoča rodbina Čmakova in žalujoči Braslovčani, ki so prišli spremit k večnemu počitku rajnega g. Ivana Čmak-a, tesarskega mojstra in blagega rojaka braslovškega, kateri je v nedeljo dne 5. avgusta imel izvršiti preimenitno delo; namreč pri farni cerkvi v Šoštanju tri nove zvonove spraviti in obesiti v stolp, ki naj bi oznanjevali božjo čast in hvalo, ali žal, predno je izvršil to imenitno delo, dovršil je sam tek svojega življenja. Ko so vlekli prvi zvon v zvonik, stal je Janez Čmak na njem in že je bil tako visoko, da je ravno hotel stopiti v zvonik, kar glej, strašna nesreča: vreteno se je pokvarilo in spodletelo, padel je z zvonom vred na tla ter bil je pri priči mrtev. Zdrobilo mu je desno nogo in pa glavo. Zanesli so ga takoj v mrtvašnico in potem ga v torek dne 7. avgusta izročili črni gomili. Veleč. g. dekan braslovški so na prošnjo č. g. župnika vodili kondukt v spremstvu petih duhovnikov ter so na grobu govorili tako ganljivo, da ni bilo očesa med navzočimi, ki bi se ne topilo v solzah britke žalosti. Pevci iz Braslovč so s pomočjo organista g. J. Remic-a zapeli nagrobnici »Nad zvezdami« in »Blagor mu«, Braslovčani pa so poklonili krasen venec svojemu blagemu rojaku. Vsi pa, ki smo ga poznali, kličemo: Bog bodi mu mil in zemljica lahka!

Fr. Sp.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Dunaj. Nj veličanstvo svetli cesar bodo to soboto praznovali svoj 64. rojstni dan. Bog živi premilega vladarja! — Državnim uradnikom dovoljena podpora v znesku 1 $\frac{1}{2}$ milijona gold. se razdeli prihodnji teden. Plener ni usmiljen, ampak zvit minister; kajti s tem denarjem hoče te uradnike dobiti na liberalno stran. — Zadnje nedeljo je bil v Praterju shod 20.000 delavcev. Govorilo se jim je: »Kaj je s splošno volilno pravico?«

Moravsko. V Brnu je umrl župan in državni poslanec, dr. Winterholler. — Na I. češkem katol. shodu v Brnu se je veliko lepega in koristnega sklenilo. Sklepe o kmetijstvu prinašamo v tem listu na prvem mestu; saj jih vsak naš kmet rad podpiše.

Štajarsko. Te dni je dognano, da ne dobimo slovenskih paralel na Celjski gimnaziji, ampak enkrat (?) spodnjo slov. gimnazijo ravno tam. Mi se držimo resolucij na ljudskih shodih v Mozirju in Šmarijah. S tem je dovolj povedano — in vsakdo ve, kaj mu je sedaj storiti. — Prihodnjo nedeljo se bode v Gradcu slovesno blagoslovil dom kat. delavskega društva.

Koroško. Pri dopolnilnih volitvah za državni zbor bodo liberalci na obeh krajih pogoreli. Koroška ne bode več najbolj liberalna dežela! Pri prvotnih volitvah so se slov. občine povsod častno obnašale. — Preteklo soboto je bila Ziljska železnica slovesno izročena prometu. — Nemško katol. konstitucionelno društvo ima 1200 udov.

Kranjsko. V Ljubljani so te dni prirejali slov. in hrvaški abiturijentje različne slavnosti. Naši nasprotniki v tem vidijo panslavizem; mi ne, sploh ne nobeden pameten človek. — Zopet dovoljeno Kranjsko gimnazijo bode vodil profesor Jožef Hubad. To jesen se otvori I. in II. razred. — Prihodnjo nedeljo bode napravil katol. politično društvo gospodarski shod na Pristavi pri Trziču.

P r i m o r s k o. Za predsednika tržaškega deželnega

sodišča je določen Mih. Urbančič, ki je zmožen sloven. jezika. — Zaveza slov. učiteljskih društev je imela svoj letošnji občni zbor v Gorici dne 15. in 16. t. m. — V Cerknem se bode odkrila spominska plošča slavnemu računarju vitezu dr. Fr. Močniku. — Dopolnilni volitvi za goriški deželni zbor bodeta 27. in 28. avgusta.

Gališko. Kolera se v tej deželi vedno bolj razširja. — V Lvov je prišlo nekaj madjarskih ministrov s 100 Madjari ogledat si deželne razstave. Pri neki priliki se je govorilo, da sta madjarski in poljski narod ona stebra, ki vzdržujeta našo državo. Kdo pa jim to verjame?!

Vunanje države.

Rim. Dne 2. julija so sv. oče poslali braziljanskim nadškofom in škofom encikliko ali večje pismo, v katerem jih zlasti opominjajo, naj skrbé za dobre dušne pastirje.

Italija. V Kataniji in njeni okolici na Siciliji so bili potresi, ki so popolnoma razrušili 7 vasij, 13 pa deloma. Več ljudij je mrtvih in mnogo ranjenih. — Pretekli ponedeljek je prenehalo na Siciliji obsedno stanje. Naj se za neizrečeno ubogo ljudstvo tudi kaj stori, sicer bode zopet začelo puntati!

Francosko. Zadnjič smo poročali, da je 30 anarhistov bilo v Parizu na tožni klopi. Ta velika pravda je bila 13. t. m. končana. Le štirje zatoženci so bili obsojeni, a le zaradi navadnih hudodelstev, vsi drugi so oproščeni.

Rusko. Velika kneginja Ksenija se je omožila z velikim knezom Aleksandrom. Ali na dan poroke se jima je primerila velika nezgoda. Nepoznani zlikovci so bili prežagali tramove mostiča, ki se je podrl, ko se je čezenj peljala kočija. Veliki knez je hudo ranjen na glavi, njegova soproga si je zlomila roko, kočijaž pa je obležal mrtev.

Bolgarsko. Govori se, da se bode vrnil Cankov, velik prijatelj Rusov, na Bolgarsko. Vendar pa bode boljše za državo, ako se nikoli ne vrne; kajti dvema gospodoma ne more nihče služiti, tudi dvema državamane. — Sobranje ali zbornica poslancev se bode razpustila in nove volitve razpisane na dan 23. septembra.

Srbsko. Mejna straža je 12. t. m. ustrelila na dva Ogra, ki sta se pri Oršovi peljala v čolnu po Donavi proti srbski meji. Jeden je bil v priči mrtev. — Ker so se ministri sprli, odpovedala sta se svoji službi ministra Andonovič in Petrovič.

Azija. Med Kitajci in Japonci je še vojska. Japonsko brodovje se je lotilo utrdbe Wei-Hai-Wei. Če jo zavzame, jej je odprta pot v glavno mesto Kitajske, Peking. Korejska kraljica je prosila ruskega poslanika za varstvo, katero jej je ta obljubil.

Afrika. V Maroku je zopet upor ali punt. Kabili okoli Tangere so se uprli. Zavzeli in porušili so več maroških trdnjav in volili svoje posebne kajide (župane), ker nečejo priznati sultanovih guvernérjev. Maroški sultan je bojda že poslal svojo vojsko zoper vstajnike.

Za poduk in kratek čas.

Mojster Martin „Železnoroki“.

V začetku trinajstega stoletja vladal je vshodni Avstriji kot cesarski namestnik vojvoda Friderik, zadnji potomec Babenberžanov. Ker so takratnemu nemško-rimskemu cesarju Frideriku II. dohajale pritožbe črez njegovega namestnika Babenberžana, prišel je cesar leta 1237. na Dunaj, da se sam prepriča o krivicah svojega namestnika.

Več mesecev mudil se je cesar v veličastnem mestu ob Donavi. Posebno so ga zanimala znamenitosti Dunajskega mesta. Koncu njegovega bivanja na Dunaju sporoči mu nekega dne njegovo spremstvo, da zunaj mesta stanuje kovač, največja zanimivost Dunajskih mestjanov; da kovaški mojster Martin ni le samo najbolj praktičen kovač, temuč tudi najmočnejši mož na daleč in široko. Zavoljo te njegove moči imenuje ga staro in mlado, mojster Martin Železnoroki. Njegova zasebna skrivnost pa je, da vsaki dan samo tako dolgo dela, da štiri »groše« zasluži; tedaj položi kladno v stran, in nobena zemeljska moč ga več ne pripravi k delu, ako bi se mu ravno zlati gradovi obetali.

Ta novica je storila cesarja radovednega, ter jezdi s spremstvom k Martinovi kovačnici.

Mojster Martin je kakor po navadi sedel na kameniti klopi pred kovačnico, ter se igral s svojim psom, ko prijezdi cesar s spremstvom. Pokliče kovača in mu veli naj podkova njegovega konja.

»Morajo gospod vitez pač jutri priti«, pravi mirno mojster Martin. »Dnes ne vzamem več kladva v roke«.

»In ako ti rečem, da sem cesar, ter ti pod smrtno kaznijo zapovem, da mi konja podkovaš?«

»Je že mogoče, da ste cesar, gospod vitez, imate me tudi pravico usmrtiti; pa povem vam, da »Železnoroki« ne dela več, ko je njegov čas počitka«.

Cesar zdaj namigne svojemu spremstvu naj se oddali, ter osorno reče kovaču:

»Ako mi poveš resnico, zakaj ti vsak dan le tako dolgo delaš, da štiri groše zaslužiš, ti pustim življenje«.

»Visoki gospod, glejte«, pravi mojster Martin, »te štiri groše potrebujem za vsakdanje življenje; ker en groš dam vkraj zastonj, enega povrnem nazaj, enega vržem proč, in enega potrebujem za-se«.

»Hočeš me noriti«, zagromi cesar nad njim, »povej, kaj pomeni tvoje besedičenje?«

Martin Železnoroki pravi na to mirno in odločno: »en groš dam vkraj zastonj, ker dam ga ubogim; enega vrnem nazaj, dam ga mojemu očetu; tako skrbim zdaj za njih, kakor so poprej oni za-me skrbeli, ko sem bil še otrok; enega vržem proč, dam ga moji ženi; ker ona ves dragi dan druga ne dela, kot já in pije; in zadnjega hranim za-se, katerega potrebujem za živež in obleko«.

»Res čudno«, pravi cesar na to, »ti si hraber in priden mož! Na, tukaj vzemi to možnjo z denarji v plačilo; pa zastavi mi tvojo častno besedo, da nikomur tega ne poveš, kar si ravno zdaj meni povedal, dokler stokrat mojega obraza ne vidiš«.

Kovač Martin je obljubil molčati, cesar pa se je vrnil nazaj v mesto.

Na večer po večerji povedal je cesar svojim sve-tovalcem in drugi dvorni gospôdi zastavico o štirih groših, od katerih se dá eden vkraj zastonj, eden se povrne, eden se vrže proč, in eden se porabi.

Pa noben od navzočih, tudi najmodrejši in učeni zastavice ni znal rešiti. Cesar se je od njih poslovil, a dal njim je čas za pomislek še drugi dan do poludne.

Drugi dan je prišlo na misel enemu dvornih gospodov, da je to zastavico gotovo mojster Martin cesarju povedal, in le on bode jo znal rešiti. In vsi so se odpravili na tihoma h kovaču. Pa vkljub prošnjam in grožnjam mojster Martin ni hotel zastavice rešiti. Ali ko mu dvorni gospodje na kamenito mizo naštejejo sto čisto novih, svetlih cesarskih cekinov, se Martin dobrovoljno nasmehne; vsak cekin v roki držeč pregleda in potem reši zastavico.

Ko cesar to zvé, pošlje hitro po njega, se hudo razsrdi nad njim, zakaj ni držal dane besede. Zagrozil mu je s smrtjo.

Mojster Martin Železnoroki poslušal je mirno cesarjeve srdite besede. Potem pa reče: »Oprostite svetli cesar! Po vaših besedah bilo mi je dovoljeno, tem gospodom zastavico rešiti. Glejte! rekli ste mi, kadar bom stokrat vaš obraz videl; ti gospodje dali so mi sto cekinov, na katerih sem videl stokrat cesarjev obraz, cesar se mi še dozdej nikoli ni posrečilo«.

Zdaj se je cesar nasmehnil ter mu reče: res mojster Martin Železnoroki, ti si prebrisan bolj kot vsi moji dvorni svetovalci. Tukaj imaš še sto cekinov, ter pojdi v miru domu.

Smešnica. Katehet vprašajo v šoli: »Ti, Janezek, zakaj se pri sv. birmi mazili čelo, ne pa roka ali noga?« Janezek: »Ker čelo mora imeti vsak človek, roke in noge pa ne«.

Razne stvari.

(Zahvala.) Mil. knezoškof dr. Mihael Napotnik so za zidanje nove farne cerkve v Št. Pavlu pri Voljski 100 gld. darovati blagovolili, za kateri znesek podpisani v svojem in imenu vseh faranov presrečno zahvalo izreka.

Mihael Plešnik, župnik.

(Primicija), ki bi se imela obhajati 19. avgusta v Šmartnu na Paki, je preložena na nedoločen čas.

(Vabilo na veselico), katero priredi «Ormoška čitalnica», dne 19. avgusta 1894 na vrtu gospé Kapusove v proslavo rojstnega dne Njega Veličanstva Frana Josipa I. Vspored: A. Petje in godba. B. Prosta zabava in ples. Začetek ob 5. uri popoldne. Vstopnina za osebo 30 kr. Med posameznimi točkami svira »Ptujška godba«.

Odbor.

(Sv. maša za dušnico) za nadvojvodo Viljema se je darovala v Ormožu dne 11. t. m. ob 8. uri popoldne v župnej cerkvi sv. Jakoba. Vdeležili so se c. kr. uradniki, drugi dostojanstveniki in šolska mladež iz Huma in Ormoža s svojim učiteljstvom.

(Šola na Muti.) O njej piše »Mir«: «Šola na Muti so prodali nemškemu šulvereinu za 4000 gold. Otroci se skrivajo po gozdih, ker se šole bojijo, kjer je zdaj vse nemško in nič ne zastopijo«.

(Šola v Marenbergu.) Na tej šoli se je do nedavnega časa v I. razredu toliko podučevalo v slovenskem jeziku, da so se naučili slovenski otroci brati. Odkar pa vlada na Marenberški šoli novi nadučitelj, je slovenščina popolnoma izključena. Ali ni več nobene pravice na svetu?

(Zahvala.) Prečastiti gospod dr. Ivan Križanič, kanonik v Mariboru, je gasilnemu društvu v Križevcih pri Ljutomeru 40 kron blagodušno podaril, za kar se mu izreka s tem najiskrenejša zahvala.

Odbor gasilnega društva.

(Samomor.) Na Falu ob Dravi se je na svojem brodu ustrelil 9. avgusta posestnik Ferdinand Walcher. Vsled neke bolezn se mu je bojda pamet zmešala.

(Vihar in toča) sta 4. t. m. o poldne neznanško razsajala v Muravcih, Godomercih, Gerlovi, Vržeju in na Cvenu blizu Ljutomera.

(Učiteljske spremembe.) Za nadučitelja v Dobovo pride g. F. Pirc, nadučitelj v Vržeju. Učitelj pri Sv. Bolfanku na Kogu je postal g. Fr. Canjko, nadučitelj pri sv. Duhu, in pri Veliki nedelji g. Ant. Eberl. G. Marija Pirc pride iz Vržeja za podučiteljico v Dobovo. Stalno nameščena sta: podučitelj g. Lud. Černej v Makolah in podučiteljica gđe. Lucija Gabersček pri Svetinah.

(Tatvina.) V Ljutomeru je nepoznan uzmovič v Sramlovem hôtelu ukradel denarja in vina za kacic 90 gld.

(Darilo banke Slavije.) Ta banka je podarila Cvenskemu gasilnemu društvu 50 gld.

(V gozdu porodila) je na Velki blizu Cmureka nepoznana ženska dva fantiča. Neka usmiljena kmetica jo vsprejme v svojo hišo. Za nekaj dni pa ženska izgine in zapusti kmetici dvojčka.

(Težko ranil.) V Slov. Gradcu sta se 5. t. m. v gostilni hlapca Janez Vrunčko in Franz Gošer zaradi neke deklinie stepla. Gošer je svojemu nasprotniku zdrobil z lato spodnjo čeljust.

(Nečloveški redar.) Dne 13. t. m. o poldne je v Celju mestni policaj na trgu ravno pred mestno hišo, v kateri je policijska stražnica, nekemu kmetu, ki se je branil ubogati ga, a se mu ni niti najmanje s silo vsprotivil, z golo sabljo zasekal roki tako, da mu je presekala dve veliki žili. Kmeta, kateri je zgubil mnogo krvi, odpeljali so v bolnišnico, ter je jako nevarno ranjen. Ljudstvo po mestu in v okolici je vsled tega dogodka jako razburjeno.

(Radovednosti) Mariboržanke gledé na »otroke« v Beljaku, žal, da ne moremo ustreči; kajti nagli sklep obč. zastopa v tisti reči nam ne dokaže resnice, pač pa njegovo sovraštvo do oo. frančiškanov.

(V Marijinem Celju) je preteklo soboto in nedeljo bilo nad tisoč slovenskih romarjev. Vodil jih je č. g. profesor dr. A. Medved v družbi 6 čč. gg. lavantinskih duhovnikov. Romarji iz naše škofije so milostlj. knezoškofu poslali to-le brzojavko: »Nad tisoč pobožnih romarjev slavne lavantinske vladikovine danes pred prestolom Marijinim goreče moli: Bog in Marija blagrujta presvetlega knezškofa Mihaela!«

(Odkritje.) Mateja Cigaleta spomenik odkrije se dne 26. avgusta v Črnem vrhu. Svojo udeležbo zagotovilo je pisateljsko društvo, idrijska čitalnica, delavsko bralno društvo itd. Vse to obeta, da se bode slavnost dobro obnesla.

(Trpinčenje živalij.) Nedavno je v graškem predmestju v Mariboru silno trpinčil neki hlapec perutnino svoje gospodinje. Na opominjevanje od strani policije ni odnehal, svoje ime pa je zamolčal in zato so ga priprli. — Dne 1. avgusta so vzeli konja nekemu kmetu iz mestne okolice, ker že vsled starosti, povrh pa še zavolj trpinčenja in prevelikega stradanja nikakor ni mogel več delati. Oddali so konja konjedercu.

(Na tuje!) Kdor hoče po ceni obiskati kak daljni kraj, stori to lahko zdaj, kajti vozijo sedanje dni vlaki po znižani ceni na vse strani. Ta teden n. pr. v Marija-Celje, prihodnje dni pa v Benetke, na Reko, v Trst, v Budimpešto in na Dunaj. Natančneje se bere o tej stvari skoraj na vsaki večji postaji.

(Od hlapca do milijonarja.) V Št. Pavlu v Ameriki je umrl neki Valentin Blatz. Rojen je bil na Nemškem, ter do l. 1848. delal v raznih pivovarnah na Bavarskem. L. 1848. pride v Ameriko ter si v dveh letih prihrani 390 dolarjev, za katere si napravi mali pivovar. V teku let je svojo tovarno jako razširil ter si pridobil do 20 milijonov dolarjev. — V sedanjem času pa je kaj takega težko mogoče, ker je svet »prekujen«.

(Duhovniške spremembe.) Upravitelj dekanije na Ptujju je preč. g. Jakob Meško, častni korar in župnik pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Č. g. Marko Črnko, dozdej vikar na Ptujju, postal je tam provizor. Č. g. Anton Drozg, kaplan pri Sv. Barbari pri Vurbergu, pride v Št. Lovrenc na Dravskem polju. — Kapelska župnija je razpisana do 21. septembra in Ptujška prošnja do 25. septembra t. l.

Loterijske številke.

Gradec 11. avgusta 1894: 82, 62, 54, 10, 75
Dunaj » » » 66, 34, 4, 8, 39

Naznanilo.

Podružnica sv. Cirila in Metoda v Konjicah zborovala bode dne 26. avgusta 1894 ob treh popoldan v dvorani posojilnice.

Vspored.

- Pozdrav predsednikov;
 - Poročilo blagajnika;
 - Govori;
 - Vpisanje novih udov.
- Gosti dobro došli!

Odbor.

Za desetletnico posojilnice v Konjicah bode dne 26. avgusta 1894 ob 4 $\frac{1}{2}$ uri na vrtu gospoda Andreja Sutter-ja koncert, h kateremu je povabila poslal slavnostni odbor.

Učenec z dobrimi šolskimi spričevali, slovenskega in nemškega jezika zmožen, se sprejme takoj v pouk za trgovino z mešanim blagom **Aloja Korošak-a** pri Sv. Juriju na Ščavnici. 1-2

Naznanilo.

Blaž Kozar, mizar v Št. Juriju ob južni železnici, priporoča vsem sadjerejem stroje za mučkanje sadja s kamnitimi valjarji, ki so polovico ceneji, kakor jih prodajajo po tovarnah, in se tudi lažje gonijo z eno roko, kakor tovarniški ter zameljejo v 20 minutah za 100 litrov tekočine. Pošiljajo se sicer frankirano. 1-2

Novi živinski sejem

se bo vršil pri Sv. Juriju na Ščavnici, dne 20. avgusta t. l. Uljudno se vabijo kupci in prodajalci k obilni vdeležbi. Mestnina se ne bo zahtevala.

Občinski urad Sv. Jurij na Ščavnici.

3-4 **Štajerska deželna**

Rogaška slatina,

izvirek „Tempelj“ in „Styrja“.

Nova napolnitev v novi zgrajeni natakalnici, kamor se slatina naravnost izliva.

Te glavberjeve solne slatine, katera ni samo izborna sredstvo proti boleznim prebavnih organov, ampak tudi jako prijetna hladilna pijača, **ni zamenjati** z drugimi kisljinami, katere se prodajajo pod imenom:

„Rogaške“.

Dobiva se pri slatinskem oskrbništvu na Slatini pri Rogateci, kakor tudi v vseh prodajalnicah mineralnih vod, v specerijskih prodajalnicah in drogerijah, ki so na dobrem glasu in lekarnah.

Vsi stroji za kmetijstvo vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, vitle, trieure
čistilne mline za žito
rezalnice za krmo

aparate proti peronosperi
tlačilnice za vino
tlačilnice za sadje
mline za sadje

predmete za kleti, sesalnice za vse namene, kakor v obče: vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo

razpolija v najnovejših, najboljših konstrukcijah

IG. HELLER, DUNAJ

2/2 Praterstrasse Nr. 49

Dogato ustrovaati katalogi v nemškem in slovenskem jeziku zaslonaj in poštno prosto.

Najkulantnejši pogoji. — Jamstvo. — Stroji se dajo na poskušnjo.

Cene se se znova znižale! Prekupovalcem znaten popust!

Zahvala.

Ptujska mestno-nadžupnijska duhovščina izreka najsrčnejšo zahvalo za vsestranske dokaze sočutja, kateri so ji došli ob smrti in pogrebu p. n. gospoda

inf. prošta in mestnega nadžupnika

Matije Modrinjak-a.

Posebno se zahvaljuje voditelju pogreba, mil. gosp. prelatu Ignaciju Orožnu, stolnemu proštu, mil. g. opatu Fr. Ogradi, preč. g. stoln. župniku kot govorniku, in ostalim častitim gg. duhovnikom Lavantinske in Šekovske škofije, visokim e. kr. uradom, e. in kr. vojniškim častnikom, slavnemu mestnemu starešinstvu, raznim p. n. društvom, vsem mestjanom in okoličanom, ki so blagemu ranjkemu skazali zadnjo čast, ter ga spremili k večnemu počitku.

Ob enem se priporoča predragi pokojnik v pobožno molitev in blag spomin.

Na Ptuj, 14. avgusta 1894.

Mestno-nadžupnijska duhovščina.

Karol Tratnik,

pasar in srebrar

stolne ulice v Mariboru (Domgasse) št. 1.

priporoča se prečastiti duhovščini, cerkvenim predstojnikom in dobrotnikom za naročila

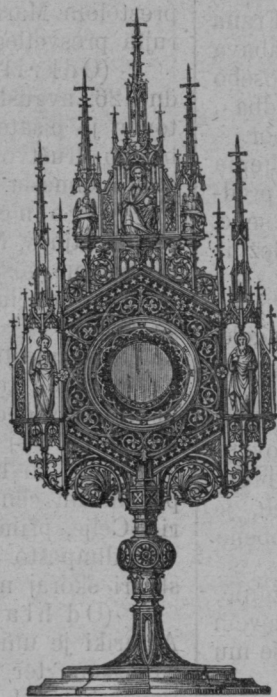
cerkvenih orod in posode,

katere izdelujem iz zlata, srebra ali bronza, ali iz pozlačenih ali posrebrjenih družih kovin na primer: monštrance, kelihe, ciborije, lustre, svečnike, križe itd. v različnih zlogih po naj-novejših uzoreh in po najnižjih cenah.

Staro cerkveno orodje in posodo posebno dobro popravljam, pozlatim ali posrebrim v ognju.

3-12

Za vse moje izdelke zagotavljam.

Važno za vsako

15-24

gospodinjo in mater!

Kathreinerjeva Kneipp-ova sladna kava

velja vedno več za izvrstno, edino naravno in zdravo ter ob enem za rabo ceno pridajo h kavi. Ona se hvali od visokih zdravstvenih zavodov in je za gospé, otroke, želodčne in živčne bolnike najbolja nadomestba za kavo.

Previdnost pri nakupu! Zahteva se naj in vzame le beli, izvirni zavitek pod imenom

Seb. Kneipp's

Dobi se povsodi. **Kathreiner.** 1/2 kilo 25 kr.